Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vášmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijať všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokovať. Podrobnosti o používaní súborov cookies.

Akceptovať Odmietnuť všetko

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

STAROBNÉ DÔCHODKOVÉ SPORENIE

Starobné dôchodkové sporenie predstavuje kapitalizačný, tzv. II. pilier dôchodkového systému, ktorý je **príspevkovo definovaný** . Príspevky sporiteľov sú investované v dôchodkových fondoch, ktoré spravujú dôchodkové správcovské spoločnosti (DSS).

Starobné dôchodkové sporenie tvorí spolu s dôchodkovým poistením (I. pilierom) základný systém dôchodkového zabezpečenia a spoločne majú **zabezpečiť sporiteľovi príjem v starobe a príjem pozostalým v prípade jeho úmrtia** .

Po vstupe do II. piliera sa povinné odvody na dôchodkové poistenie v celkovej výške 18 % rozdelia na dve časti tak, ako sa uvádza v časti príspevky na starobné dôchodkové sporenie.

Sporiteľ tak bude poberať dôchodok z dvoch zdrojov. Prvým bude primerane **krátený dôchodok z I. piliera** , ktorý vypláca Sociálna poisťovňa a druhým bude **dôchodok z II. piliera** , ktorého výška bude závisieť od zaplatených príspevkov, ich zhodnotenia a od zvoleného spôsobu poberania dôchodku zo starobného dôchodkového sporenia.

Starobné dôchodkové sporenie pozostáva z dvoch základných fáz:

- **sporiacej fázy** - v ktorej sa časť povinných odvodov sporiteľa odvádza na jeho osobný dôchodkový účet spravovaný vybranou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou. V tejto fáze starobného dôchodkového sporenia si okrem DSS môže sporiteľ slobodne vyberať aj dôchodkové fondy, v ktorých chce svoje príspevky zhodnocovať. Sporiteľ má v tejto fáze možnosť odvádzať si aj dobrovoľné príspevky na starobné dôchodkové sporenie.

- **výplatnej fázy** - v tejto fáze sa sporiteľovi zo zhodnotených príspevkov vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok a pozostalým sa môže vyplácať pozostalostný dôchodok. Podľa zvolenej formy výplaty dôchodku z II. piliera, poberateľovi jeho dôchodok vypláca ním vybraná poisťovňa (doživotný a dočasný dôchodok) alebo DSS (programový výber).

Ďalšie informácie o **sporiacej fáze** :

Vstup do II. piliera

Každej fyzickej osobe, ktorej vzniklo prvé dôchodkové poistenie po 1. máji 2023 (napr. prvý raz sa zamestnala) a ktorá zároveň nemá viac ako 40 rokov, vzniká **automatická účasť na starobnom dôchodkovom sporení**. Takáto osoba môže uzatvoriť prvú zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení s ktoroukoľvek DSS do 180 dní odo dňa vzniku jej prvej účasti na starobnom dôchodkovom sporení. Ak tak neurobí, DSS jej určí Sociálna poisťovňa. **Účasť v II. pilieri po automatickom vstupe nie je povinná**, sporiteľ má možnosť z tohto systému do dvoch rokov od vzniku prvej účasti na starobnom dôchodkovom sporení vystúpiť a zároveň bude mať právo do II. piliera opäť raz dobrovoľne vstúpiť, najneskôr do veku 40 rokov.

Veková hranica pre vstup do II. piliera sa bude zvyšovať v nadväznosti na zvyšovanie dôchodkového veku.

Každá fyzická osoba, resp. sporiteľ, ktorej sa automatický vstup do II. piliera týka, dostane do 60 dní od vzniku jej prvej účasti na starobnom dôchodkovom sporení zo Sociálnej poisťovne informáciu, obsahom ktorej budú práva a povinnosti súvisiace s účasťou na starobnom dôchodkovom sporení.

Automatický vstup sa netýka fyzických osôb, ktorým už vzniklo prvé dôchodkové poistenie pred 1. májom 2023, tie môžu do II. piliera vstúpiť dobrovoľne, a to najneskôr do dovŕšenia 40 rokov veku**, ak uzatvoria zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení s ľubovoľnou DSS. Pre túto kategóriu osôb** sa po vstupe II. pilier stáva povinný a už z neho nie je možné vystúpiť.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie **sa delia na povinné a dobrovoľné**.

Výber povinných príspevkov je centralizovaný a realizuje sa prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie - Sociálnej poisťovne, ktorá je povinná postúpiť ich sporiteľovej DSS, ktorá ich v podobe dôchodkových jednotiek pripíše na osobné dôchodkové účty sporiteľov v dôchodkových fondoch. Celková **výška odvodov** na starobné zabezpečenie, to znamená do I. aj II. piliera, **je 18% z vymeriavacieho základu**. Z toho **sadzba povinných príspevkov do II. piliera je 4 % z vymeriavacieho základu** a sadzba poistného na starobné poistenie (I. pilier) je 14 % z vymeriavacieho základu.

Sporitelia majú v II. pilieri **možnosť platiť si aj dobrovoľné príspevky** na starobné dôchodkové sporenie. Ich výška nie je obmedzená. Daňová výhoda súvisiaca s platením dobrovoľných príspevkov skončila v roku 2016.

Dôchodkové správcovské spoločnosti

V súčasnosti na Slovensku pôsobí 5 dôchodkových správcovských spoločností:

- Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.
- KOOPERATIVA, d. s. s., a. s.
- NN dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.
- UNIQA d.s.s., a.s.
- VÚB Generali d.s.s., a.s

Dôchodkové fondy a predvolená investičná stratégia

Dôchodkové správcovské spoločnosti **povinne spravujú jeden dlhopisový garantovaný dôchodkový fond** (peňažné a dlhopisové investície) **a jeden indexový negarantovaný dôchodkový fond** (investovanie založené na kopírovaní referenčnej hodnoty finančného indexu, ktorého podkladovým aktívom sú akcie).

V týchto dôchodkových fondoch je investovaný majetok sporiteľa aj v rámci **predvolenej investičnej stratégie**, ktorá spočíva v tom, že v prvej časti sporenia bude majetok sporiteľa alokovaný výlučne do indexového negarantovaného dôchodkového fondu, ktorý síce je rizikovejší, ale má potenciál priniesť sporiteľovi v dlhodobom horizonte vyšší očakávaný výnos. V ustanovenom veku (50 rokov) sa začne časť majetku sporiteľa (4 p. b. každý rok) postupne presúvať do menej rizikového dlhopisového garantovaného dôchodkového fondu. Napr. sporiteľ vo veku 50 rokov má 4 % svojho majetku v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde a 96 % v indexovom negarantovanom dôchodkovom fonde. Vo veku 51 rokov už bude tento pomer 8 % : 92 %.

Každý sporiteľ, na ktorého sa vzťahuje automatická účasť v II. pilieri, **sa automaticky stáva sporiteľom v predvolenej investičnej stratégii**. Všetci ostatní sporitelia majú možnosť byť sporiteľmi v predvolenej investičnej stratégii na základe svojho rozhodnutia. Predvolená investičná stratégia nie je povinná, je možné sa z nej vyviazať.

Sporitelia, ktorí si nechcú sporiť v predvolenej investičnej stratégii, majú možnosť si sporiť ľubovoľne, a to aj vo viacerých dôchodkových fondoch, ktoré spravuje DSS, ak sa na tom s DSS dohodnú, bez povinnosti sporenia v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde. Svoju investičnú stratégiu môžu sporitelia kedykoľvek bezplatne zmeniť. Od veku 50 rokov však musí byť dodržaný minimálny objem majetku sporiteľa v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde aj u sporiteľa, ktorý sa vyviazal z predvolenej investičnej stratégie rovnako, ako je to pri sporiteľovi v predvolenej investičnej stratégii. Tento pomer si môže sporiteľ, ktorý si nesporí v predvolenej investičnej stratégii, po dohode s DSS znížiť na polovicu.

Rozloženie majetku v dôchodkových fondoch v závislosti od veku sporiteľa podľa predvolenej investičnej stratégie a pri znížení povinného pomeru majetku v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde na polovicu:

Vek	Pomer majetku v INDF v %	Povinný pomer majetku v DGDF v %	Vyviazanie na 1/2	
			Pomer majetku v inom DF ako v DGDF v %	Povinný pomer majetku v DGDF v %
do 49	100	0	100	0
50	96	4	98	2
51	92	8	96	4
52	88	12	94	6
53	84	16	92	8
54	80	20	90	10
55	76	24	88	12
56	72	28	86	14
57	68	32	84	16
58	64	36	82	18
59	60	40	80	20
60	56	44	78	22
61	52	48	76	24
62	48	52	74	26
63	44	56	72	28
64	40	60	70	30

DSS môžu vytvárať aj dôchodkové fondy so špecifickými investičnými stratégiami.

Pri rozhodovaní o voľbe konkrétnych dôchodkových fondov by sporiteľ mal brať do úvahy, že starobné dôchodkové sporenie je spojené s dlhodobým investovaním, čomu by mal prispôsobiť aj svoju vlastnú **investičnú stratégiu**. Vzhľadom na pomerne dlhé obdobie sporenia môže byť krátkodobá strata spôsobená investovaním do rizikovejších aktív u mladších sporiteľov, ako sú napríklad rôzne druhy akcií, v budúcnosti vyvážená podstatne vyšším výnosom. Naopak, pre starších sporiteľov je vhodné zvažovať konzervatívnejšie investície do nástrojov ako dlhopisy prípadne nástroje peňažného trhu, ktoré sú síce spojené s nižším výnosom, no tento fakt je kompenzovaný podstatne nižším rizikom straty, ktoré by v období tesne pred dôchodkom mohlo mať negatívny vplyv na výšku dôchodku sporiteľa.

Ak chce sporiteľ nastaviť svoju investičnú stratégiu čo najefektívnejšie, je vhodné, aby zvážil investičné stratégie jednotlivých dôchodkových fondov, ktoré nájde v ich štatúte. **Štatút dôchodkového fondu** poskytuje informácie o zameraní a cieľoch investičnej stratégie dôchodkovej správcovskej spoločnosti s majetkom v konkrétnom dôchodkovom fonde. Okrem iného sa tam nachádzajú aj informácie o tom, aké cenné papiere a nástroje peňažného trhu a na akých regulovaných trhoch sa budú obstarávať zo zhromaždených peňažných prostriedkov, ako aj prípadné odvetvové alebo teritoriálne členenie investícií, pravidlá obmedzenia a rozloženia rizika. Ďalšie informácie o dôchodkovom fonde pre potenciálneho aj existujúceho sporiteľa poskytuje dokument **Kľúčové informácie o dôchodkovom fonde**, v ktorom je uvedené stručné a zrozumiteľné vysvetlenie investičných cieľov dôchodkového fondu a ľahko porovnateľné informácie o jeho rizikovosti, garanciách, predpokladanom zhodnotení majetku a tiež o jeho nákladovosti.

Prestupy

Od 1. januára 2023 sa vypúšťa podmienka predloženia akceptačného listu pri prestupe sporiteľa do inej dôchodkovej správcovskej spoločnosti (DSS). Sporiteľ môže prestúpiť z DSS do inej DSS najskôr po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa posledného prestupu, s výnimkou prípadov ustanovených zákonom. V prípade uzatvorenia prvej zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení môže sporiteľ prestúpiť do inej DSS až po uplynutí jedného roka. Sporiteľ nemôže prestúpiť do inej DSS odo dňa uzatvorenia zmluvy o poistení dôchodku alebo dohody o vyplácaní dôchodku programovým výberom.

Ďalšie informácie o **výplatnej fáze** :

Výška a formy dôchodkov vyplácaných z II. piliera

Výška dôchodkovej dávky z II . piliera závisí od:

- zaplatenej výšky príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,
- dĺžky sporenia,
- veku odchodu do dôchodku,
- miery zhodnotenia týchto príspevkov a
- od zvoleného spôsobu poberania dôchodku starobného dôchodkového sporenia.

Z druhého piliera sa vypláca:

- starobný dôchodok,
- predčasný starobný dôchodok,
- pozostalostný dôchodok (vdovský, vdovecký, sirotský),

Formy výplaty dôchodku z druhého piliera:

- doživotný dôchodok,
- dočasný dôchodok,
- programový výber.

Okrem toho, ak dovŕšite dôchodkový vek, ale nebude Vám vyplácaný dôchodok z DSS, môžete si nechať priebežne vyplácať výnosy z investovania majetku v dôchodkovom fonde. Táto dávka však nie je považovaná za dôchodok. Ak sa rozhodnete pre poberanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku z DSS, vyplácanie tejto dávky bude pozastavené.

Od 1. januára 2023 sa zavádza tzv. individuálna garancia. DSS sporiteľovi garantuje, že suma vyplatených dôchodkov formou programového výberu a suma jednorazového poistného prevedeného do životnej poisťovne nebude nižšia, ako suma jeho povinných príspevkov v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde.

Zdaňovanie vyplácaného dôchodku z II. piliera

V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov sú všetky dôchodky vyplácané zo starobného dôchodkového sporenia ako dočasný dôchodok alebo doživotný dôchodok (vyplácané životnou poisťovňou), tak aj programový výber (vyplácaný dôchodkovou správcovskou spoločnosťou), **oslobodené od dane z príjmov**. To znamená, že **dôchodok z II. piliera nie je zdaňovaný**. Dôchodok vyplácaný formou programového výberu môže byť sporiteľovi vyplatený v jednom mesiaci, t. j. jednorazovo, a aj v tomto prípade je oslobodený od dane z príjmov.

Podmienky vyplácania dôchodku z II. piliera

Podmienky vyplácania predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku

Sporiteľovi sa môže začať vyplácať predčasný **starobný dôchodok** ak:

- poberá predčasný starobný dôchodok z I. piliera vo výške 1,6-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu,
- súčet predčasného starobného dôchodku z I. piliera a II. piliera je minimálne vo výške 1,6-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Starobný dôchodok z II. piliera sa môže začať vyplácať sporiteľovi najskôr od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sporiteľ dovŕšil dôchodkový vek.

Podmienky vyplácania dôchodku formou programového výberu a dočasného dôchodku

Podmienkou pre vyplácanie dôchodku formou programového výberu alebo dočasného dôchodku je, že súčet súm doživotne poberaných dôchodkov z I. piliera, výsluhových dôchodkov a dôchodkov z cudziny je vyšší ako referenčná suma.

Referenčná suma

Referenčná suma je priemerný mesačný starobný dôchodok vyplácaný zo Sociálnej poisťovne (I. pilier).

Referenčnú sumu určuje Sociálna poisťovňa vždy k 30. novembru kalendárneho roka a zverejní ju najneskôr do konca príslušného roka na svojom webovom sídle. Táto hodnota bude potom platiť po celý nasledujúci kalendárny rok.

- **2024 651,70 €***
- **2023 521,30 €**
- **2022 508,90 €**
- **2021 491,70 €**
- **2020 464,60 €**
- **2019 444,10 €**
- **2018 432,40 €**

* Na výrazne vyššiu hodnotu referenčnej sumy v roku 2024 mala vplyv valorizácia dôchodkov vyplácaných zo Sociálnej poisťovne v roku 2023 – od 1. januára 2023 vo výške 11,8 % a od 1. júla 2023 vo výške 10,6 %.

Žiadosť o dôchodok z II. piliera

O starobný dôchodok je možné požiadať v **Sociálnej poisťovni** alebo v **dôchodkovej správcovskej spoločnosti**, s ktorou má sporiteľ uzatvorenú zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení. V prípade, že je sporiteľ poberateľom predčasného starobného dôchodku z I. piliera, môže o predčasný starobný dôchodok z II. piliera požiadať tak isto v Sociálnej poisťovni alebo v dôchodkovej správcovskej spoločnosti, s ktorou má sporiteľ uzatvorenú zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení. V prípade, že ešte nie je poberateľom predčasného starobného dôchodku z I. piliera, môže o predčasný starobný dôchodok z II. piliera požiadať len v Sociálnej poisťovni.

Po požiadaní o dôchodok **sporiteľ dostane všetky ponuky na dôchodok z II. piliera** v rovnakom čase v jednom dokumente listinnou formou alebo elektronicky. Ponuky budú zohľadňovať vek sporiteľa a výšku nasporenej sumy na jeho osobnom dôchodkovom účte. Sporiteľ bude **mať 30 kalendárnych dní na to, aby si jednu z ponúk** vybral a uzatvoril s poisťovňou, ktorú si sám vyberie, zmluvu o poistení dôchodku (prípadne dohodu o vyplácaní dôchodku programovým výberom s vybranou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou). Ak si v tejto lehote žiadny z predložených dôchodkov nevyberie,o dôchodok môže bezplatne požiadať kedykoľvek neskôr.

Centrálny informačný ponukový systém

Sociálna poisťovňa zriadi a spravuje Centrálny informačný ponukový systém (CIPS), ktorý slúži na **sprostredkovanie ponúk dôchodkov** pre sporiteľov. Tento systém zabezpečuje transparentnosť sprostredkovania ponúk dôchodkov a znižuje administratívnu záťaž sporiteľa, ktorý dostane všetky ponuky na jednom mieste v rovnakom čase. Do tohto systému Sociálna poisťovňa, poisťovne a dôchodkové správcovské spoločnosti vkladajú údaje potrebné na určenie splnenia podmienok na výplatu dôchodku, na predloženie ponuky dôchodku a na bezpečný a efektívny prístup k dôchodku. Vďaka tomu si sporiteľ bude môcť rýchlo porovnať ponuky jednotlivých poisťovní bez toho, aby každú z nich osobne navštívil. Zavedenie CIPS umožnilo zakázať sprostredkovateľskú činnosť pri vyplácaní dôchodkov, čím sa zamedzuje vzniku jedného z najväčších nákladov vstupujúcich do ceny dôchodku. Rovnako pozitívny vplyv na výšku vyplácaných dôchodkov má aj stimulácia konkurenčného prostredia vyvolaná zavedením CIPS. Znížila sa tiež informačná asymetria medzi sporiteľom a subjektmi vyplácajúcimi dôchodky z II. piliera.

CIPS plní aj funkciu databázy údajov o dôchodkových príjmoch sporiteľov napr. pre posudzovanie nároku na dávku v hmotnej núdzi. Využitie tohto systému prostredníctvom Sociálnej poisťovne alebo dôchodkovej správcovskej spoločnosti je povinné a bezplatné pre každého sporiteľa žiadajúceho o dôchodok z II. piliera. Frekvencia vstupu nie je časovo podmienená. Sporiteľ ako výstup z tohto systému dostane ponukový list (poštou alebo elektronicky), v ktorom nájde všetky záväzné ponuky dôchodkov (vo všetkých jeho variantoch), ktoré mu za jeho nasporenú sumu dokážu poisťovne a DSS ponúknuť. Platnosť týchto ponúk je 30 kalendárnych dní od ich vyhotovenia.